

Šifra učenca:

Državni izpitni center

N 1 2 2 5 7 1 3 1

NAKNADNI ROK

3.

obdobje

Petek, 1. junij 2012 / 60 minut

Dovoljeno gradivo in pripomočki: Učenec prinese modro/črno nalivno pero ali moder/črn kemični svinčnik, svinčnik, šilček in radirko. Učenec dobi en obrazec za točkovanje.

NACIONALNO PREVERJANJE ZNANJA

ob koncu 3. obdobja

NAVODILA UČENCU

Natančno preberi ta navodila.

Prilepi kodo oziroma vpiši svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani in na obrazec za točkovanje.

Preizkus ima pet delov. Najprej boš reševal naloge ob poslušanju zvočnih primerov.

Dobro poslušaj navodilo za reševanje naloge pred zvočnimi primeri. Nato boš rešil še ostale naloge v preizkusu.

Piši čitljivo. Če se zmotiš, napačni odgovor prečrtaj in pravega napiši na novo.

Svinčnik uporablaj samo pri nalogah ustvarjanja (peti del).

Nečitljivi zapisi in nejasni popravki se ovrednotijo z nič točkami.

Če se ti zdi naloga pretežka, se ne zadržuj predolgo pri njej, temveč začni reševati naslednjo.

K nerešeni nalogi se vrni kasneje. Na koncu svoje odgovore še enkrat preveri.

Zaupaj vase in v svoje zmožnosti. Želimo ti veliko uspeha.

Preizkus ima 20 strani, od tega 3 prazne.

1. Poslušanje, analiziranje in vrednotenje glasbe

Poslušanje 1. zvočnega primera

Edvard Grieg: Suita Peer Gynt, V dvorani gorskega kralja

(Vir: Albinca Pesek, Glasba danes in nekoč 8, CD 3, št. 23)

Pozorno poslušaj zvočni primer in reši naloge od 1 do 5.

1. Kako se imenuje vrsta glasbe, ki si jo slišal?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Vokalna.
- B Inštrumentalna.
- C Vokalno-inštrumentalna.

	1
--	---

2. Kdo izvaja zvočni primer?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Simfonični orkester.
- B Zbor in orkester.
- C Pihalni orkester.
- D Godalni orkester.

	1
--	---

3. Kateri inštrumentalni skupini najprej predstavita melodijo?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Trobila in tolkala.
- B Godala in pihala.
- C Pihala in trobila.
- D Godala in tolkala.

	1
--	---

4. Kaj se v skladbi najbolj opazno spremeni?

*Obkroži črko pred **dvema** pravilnima odgovoroma.*

- A Melodija.
- B Ritem.
- C Dinamika.
- D Tempo.
- E Taktovski način (metrum).

	2
--	---

5. V katero obdobje sodi zvočni primer?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A V 20. stoletje.
- B V romantiko.
- C V barok.
- D V renesanso.

	1
--	---

Poslušanje 2. zvočnega primera

Iz Gane: Improvizacija na pošti

(Vir: Glazbeni susreti 1. vrste, CD 2, posnetek št. 26)

Pozorno poslušaj drugi zvočni primer in reši naloge od 6 do 9.

6. Kako je izvajan zvočni primer?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Z žvižganjem.
- B S pihali in z ritmično spremljavo.
- C S piščalkami in z bobni.
- D Z žvižganjem in z ritmično spremljavo.

	1
--	---

7. Kakšen je melodični del zvočnega primera?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Enoglasen.
- B Enoglasen in dvoglasen.
- C Dvoglasen in triglasen.
- D Triglasen.

	1
--	---

8. Kaj je značilno za zvočni primer Improvizacija na pošti?

*Obkroži črko pred **dvema** pravilnima odgovoroma.*

- A Hkratno ustvarjanje in izvajanje glasbe.
- B Spremljanje melodije z akordi.
- C Sprotno izmišljanje ritmov, ki posnemajo delo na pošti.
- D Natančno igranje po notnem zapisu.
- E Spreminjanje tempa.

	2
--	---

9. S katerimi glasbili improvizirajo izvajalci?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Z ljudskimi glasbili.
- B S svojimi lastnimi glasbili.
- C S klasičnimi glasbili.
- D Z elektronskimi glasbili.

	1
--	---

Primerjalno poslušanje 3. in 4. zvočnega primera

3. zvočni primer: Davorin Jenko/Rok Golob: Lipa zelenela je

(Vir: Od tu grem ..., Telekom Slovenije, dec. 2002, posnetek št. 7)

4. zvočni primer: Davorin Jenko: Lipa zelenela je

(Vir: Albinca Pesek: Glasba danes in nekoč 8, CD 2, posnetek št. 36)

Pozorno poslušaj, primerjaj in analiziraj 3. in 4. zvočni primer in reši nalogi 10 in 11.

10. V razpredelnici z znaki X označi trditve, ki veljajo za posamezen zvočni primer.

	3. zvočni primer	4. zvočni primer
Original		
Priredba		
Vokalna glasba		
Inštrumentalna glasba		
Skladba se začneja z uvodom		
Vodilno melodijo izvaja solist		

	6
--	---

11. Kako imenujemo vrsto večglasja v zborovski skladbi, ki si jo slišal?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Monodija.
- B Polifonija.
- C Homofonija.

	1
--	---

Prazna stran

OBRNI LIST.

2. Razumevanje in uporaba glasbenega besedila

Spodaj si pozorno oglej in preberi zapis iz knjige Glasbeni vodnik. Pomagaj si z vsebino in reši naloge od 12 do 20.

Pri Britanski radioteleviziji (BBC) so naročili danskemu skladatelju Poulu Rudersu, naj napiše delo v počastitev dveh glasbenih obletnic: 300-letnice smrti angleškega skladatelja Henryja Purcella in 50-letnice nastanka skladbe *Vodnik po orkestru za mlade*, ki jo je na Purcellovo temo napisal Benjamin Britten.

Nastalo je delo *Koncert po kosih*. Po obliki je to niz variacij na temo *Zbora čarovnic* iz Purcellove opere *Dido in Enej*. V vsaki izmed desetih variacij je v ospredju druga skupina glasbil, tako da celotna skladba živo kaže veliko različnih obrazov simfoničnega orkestra.

Poul Ruders

Koncert po kosih

(Variacije na Purcellovo temo za orkester)

Simfonični orkester BBC pod vodstvom Andrewa Davisa

1	Téma	
2–3	I. variacija	<i>Vivace maestoso</i>
4–5	II. variacija	<i>Vivace scherzando</i>
6	III. variacija	<i>Parlando alla breve</i>
7–12	IV. variacija	<i>Largo recitativo</i>
13–15	V. variacija	<i>Alegretto capriccioso</i>
16–20	VI. variacija	<i>Marellato feroce</i>
21–23	VII. variacija	<i>Andante lamentoso</i>
24–25	VIII. variacija	<i>Adagio lontano</i>
26	IX. variacija	<i>Intermezzo</i>
27–33	X. variacija	<i>Finale fugato vivace</i>
34	Razstavitev koncerta na kose Andrew Davis razlaga nastanek in zgradbo <i>Koncerta po kosih</i>	

(Vir: Ardley, N., 1998: Glasbeni vodnik. Mladinska knjiga. Ljubljana)

12. Zakaj je Britanska radiotelevizija (BBC) naročila novo delo pri danskem skladatelju?

13. Kdo je avtor Koncerta po kosih? Napiši ime in priimek.

	1
--	---

14. Iz katere opere je avtor vzel idejo za svoj Koncert po kosih? Napiši naslov opere in skladatelja opere.

Naslov opere: _____

Skladatelj opere: _____

	2
--	---

15. Na katero témo je avtor Koncerta po kosih napisal niz variacij? Napiši naslov téme.

	1
--	---

16. Koliko variacij sestavlja Koncert po kosih?

	1
--	---

17. V katerem umetnostnem obdobju je v Angliji deloval Henry Purcell?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A V renesansi.

B V baroku.

C V klasicizmu.

D V romantiki.

	1
--	---

18. V Koncertu po kosih so variacije označene z italijanskimi izrazi. Kaj določajo naslovi večine variacij?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Dinamiko.
- B Tempo in izraz.
- C Izvajalsko zasedbo.
- D Glasbeno obliko.

	1
--	---

19. Katere tri glasbene oblike so navedene v uvodnem besedilu?

	3
--	---

20. Razloži pojma téma in variacija.

Téma: _____

Variacija: _____

	2
--	---

3. Poznavanje in razumevanje glasbene kulture

21. Samostojno sestavi svoj koncertni program tako, da izpolniš razpredelnico spodaj.

Izberi slovensko glasbeno ustanovo, v kateri bi želel poslušati koncert. Iz zakladnice umetniške (klasične) glasbene literature izberi katerekoli skladatelje in njihova dela, ki jih poznaš. Program naj sestavljajo dela treh svetovnih in enega slovenskega skladatelja. Pri tem ne smeš uporabiti glasbenih del, ki so omenjena v tem preizkusu.

Glasbena ustanova _____	
Ime in priimek skladatelja	Naslov glasbenega dela
1. _____	1. _____
2. _____	2. _____
3. _____	3. _____
4. _____	4. _____

	5
--	---

22. Kako imenujemo glasbo, pri kateri avtor ni znan in se prenaša iz roda v rod z ustnim izročilom?

	1
--	---

23. Na črto napiši ime glasbenega obdobja, ki ustreza navedenemu času in prikazanim glasbenim ustvarjalcem.

GLASBENO OBDOBJE

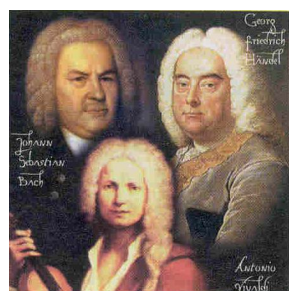
ČAS

SKLADATELJI

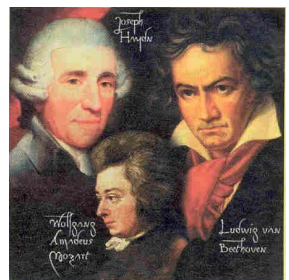
16. stoletje

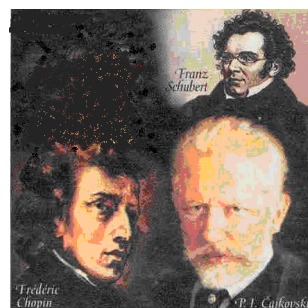
17. in začetek 18. stoletja

2. pol. 18. stoletja

19. stoletje

24. Poveži pevske zборе s pevsкими glasovi, ki so značilni za njihove zasedbe.

Na črto pred pevsкими zbori napiši črko ustrezne pevske zasedbe.

PEVSKI ZBORI

_____ mešani pevski zbor

_____ ženski pevski zbor

_____ moški pevski zbor

PEVSKE ZASEDBE

A 1. in 2. sopran, 1. in 2. alt

B sopran, alt, tenor, bas

C alt, tenor

D 1. in 2. tenor, 1. in 2. bas

E sopran, bas

	3
--	---

25. Med spodaj naštetimi različnimi inštrumenti poišči tri slovenske ljudske in jih napiši na črte.

Klavir, trstenke, saksofon, tuba, lončeni bas, fagot, citre, pavke, angleški rog, kastanjete, violončelo, balalajka.

	1
--	---

26. Učenec je ugotovil, da ima ob poslušanju glasbenih primerov nekaj težav s prepoznavanjem in razločevanjem glasbenih zvrsti in žanrov. Svoje razumevanje glasbe si je želel izboljšati. Da bi to dosegel, se je odločil poslušati in analizirati različno glasbo.

V pomoč temu učencu izdelaj dnevni (tedenski) program poslušanja glasbe, tako da v tabelo vpišeš šest različnih glasbenih zvrsti ali žanrov iz preteklosti in iz sedanjosti.

	Glasbene zvrsti ali žanri
Nedelja	<i>jazz</i>
Ponedeljek	
Torek	
Sreda	
Četrtek	
Petek	
Sobota	

	6
--	---

4. Razumevanje partiture

Pred seboj imaš partituro pesmi. Dobro si jo oglej in reši naloge od 27 do 32.

Poklon fantov in deklet

(Anton Tomaž Linhart)

Janez Krstnik Novak

zvončki *1. in 2. glas*

ksilofon

Čast in hva-la vse-lej da - la njim se va - ša gna - da bo,

3. in 4. glas

zvončki *1. in 2. glas*

ksilofon

njim se va - ša gna - da bo.

3. in 4. glas

1. solist *2. solist* *duet*

Ve de - kli - či, vi fan - ti - či, le za - poj - te za ma - no.

1. in 2. glas

Čast in hva - la vse - lej da - la njim se va - ša gna - da bo,

3. in 4. glas

zvončki *1. in 2. glas*

ksilofon

njim se va - ša gna - da bo.

3. in 4. glas

27. Iz partiture izpiši ime in priimek skladatelja in avtorja besedila.

Skladatelj: _____

Avtor besedila: _____

	2
--	---

28. Za koliko pevskih glasov je napisana pesem?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

A Za štiri glasove.

B Za tri glasove.

C Za dva glasova.

D Za en glas.

	1
--	---

29. Na črto napiši besedilo, ki ga solista hkrati pojeta v duetu.

	1
--	---

30. Kako imenujemo izvajalca, ki del skladbe poje ali igra sam?

	1
--	---

31. Kako imenujemo glasbila, med katere uvrščamo zvončke in ksilofon, ki igrata uvod in medigri?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Ljudska glasbila.
- B Lastna glasbila.
- C Orffova glasbila.
- D Elektronska glasbila.

	1
--	---

32. V partituri pesmi Poklon fantov in deklet poišči in obkroži vse dele, ki so namenjeni ksilofonu solo.

	2
--	---

Prazna stran

OBRNI LIST.

5. Ustvarjanje

Pred seboj imaš uglasbitev pesmi Sreča Vinka Möderdorferja, v kateri so kot gradivo uporabljene spodaj zapisane tonske višine, pa tudi ritmizirano besedilo.

Tonske višine:

Ritem besedila:

Sre - ča, to je pra - zna vre - ča v ka - te - ro ne - kaj
daš, ne - kaj kar sa - mo ti i - maš.

Uglasbitev:

Sre - ča, to je pra - zna vre - ča v ka - te - ro ne - kaj
daš, ne - kaj kar sa - mo ti i - maš.

33. Po zgledu danega primera samostojno uglasbi slovenski pregovor. V prazno notno črtovje vpiši svojo uglasbitev. Pri tem za gradivo uporabi dane tonske višine in ritmizirano besedilo. Ne pozabi vpisati taktnic in podpisati besedila.

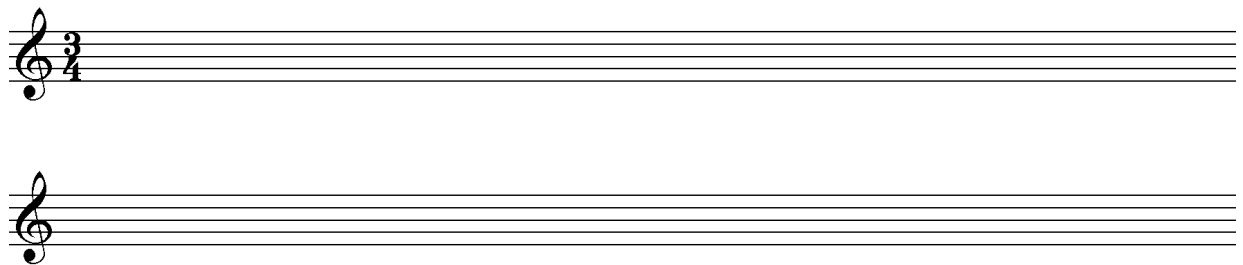
Tonske višine:

Ritem besedila:

De - lo z u-mom, de - lo s tru-dom vsak dan kre - pi- mo, do-kler ži - vi- mo.

Uglasbitev:

	8
--	---

34. V svojo uglasbitev pregovora pri nalogi 33 na začetek partiture vpiši hitrost izvajanja in dinamiko ter na koncu znak za ponavljanje.

	3
--	---

Skupno število točk:

	70
--	-----------

Prazna stran